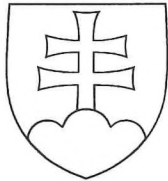

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

SK

ÚRAD
PRIEMYSELNÉHO
VLASTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**DODATOK
K OSVEDČENIU O ZÁPISE
OZNAČENIA PÔVODU
VÝROBKU**

DODATOK č. 2

Dátum zápisu: **5. 11. 1998**
Číslo prihlášky: **3-1998**
Dátum podania prihlášky: **26. 8. 1998**
Dátum oznámenia o zápise
označenia pôvodu: **10. 2. 1999**
Vestník ÚPV SR č.: **2/1999**

Číslo zápisu:

166

- 01 Prihlasovateľ (združenie alebo zväz výrobcov)
- 02 Typ produktu (názov výrobku, na ktorý sa označenie pôvodu vzťahuje)
- 03 Špecifikácia/vymedzenie výrobku
- 04 Názov a sídlo prevádzky alebo prevádzok
- 05 Zástupca
- 06 Medzinárodný zápis

Znenie označenia pôvodu výrobku:

KORYTNICA

01 Prihlasovateľ (združenie alebo zväz výrobcov):

EURO – MINERÁL, a.s.
034 75 Korytnica 669
Slovenská republika

02 Typ produktu (názov výrobku, na ktorý sa označenie pôvodu vzťahuje):

Prírodná minerálna voda a pramenitá voda.

03 Vymedzenie výrobku:

03.1 Názov výrobku vrátane znenia označenia pôvodu:

KORYTNICA

03.2 Opis výrobku:

KORYTNICA je prírodná liečivá, slabo mineralizovaná, síranovo-hydrogenuhličitanová, vápenato-horečnatá uhličitá voda, železnatá, studená, hypotonická. Používa sa pri chorobách tráviaceho ústrojenstva, chorobách žliaz s vnútorným vylučovaním, premeny látok a výživy a pri málokrvnosti z nedostatku železa.

Minerálna voda Korytnica má najnižší obsah soli zo všetkých minerálnych vôd na Slovensku. Obsah NaCl v tejto minerálnej vode je niekoľko stonásobne, ba až tisícnásobne nižší ako v ostatných minerálnych vodách na Slovensku.

03.3 Vymedzenie zemepisnej oblasti:

Zemepisná oblasť, z ktorej KORYTNICA pochádza, sa nachádza v juhozápadnej časti jadrového pohoria Nízke Tatry pod vrcholom Prašivá (1 651,6 m n. m.), v úzkom údolí padajúcom západným smerom k rieke Revúca. V okolí záujmového územia sa na všetky strany strmo dvíhajú svahy vrchov s relatívnymi výškami vzhľadom na územie od 200 do 500 m.

Zemepisná oblasť je zhodná s územím obce Liptovská Osada, časť Korytnica–kúpele, k. ú.: Liptovská Osada pod vrcholom Prašivá.

03.4 Dôkaz o pôvode:

Prvý historický údaj o dnešnej Korytnici siaha do roku 1233, a to v darovacej listine kráľa Ondreja II., ktorou tento panovník daroval za mnohé služby svojmu vernému služobníkovi Hudkonthovi za tri poplužia zeme z Revúcej. K týmto poplužiam patrila aj dolina Medokýšna, to je dnešná Korytnica, ktorá sa aj neskôr spomína pod menom Medekes, Medokýš a pod menom Korytnica sa s ňou stretávame v listine z roku 1325, ktorou zvolenský župan Dnoch a na jeho návrh roku 1355 kráľ Ľudovít I. zamieňajú toto územie synom Hudkonhovým za dnešný Vyšný Kubín na Orave. Príjemným miestom odpočinku, zotavenia, výletov, ale aj letoviska šľachty a mešťanov sa stávalo i okolie niekoľkých kyseliek, aj keď pitná a kúpeľná liečba sa pri nich udomácnila až neskôr. Existenciu Korytnice jasne dosvedčuje doklad z roku 1340, s čiastočným opisom od Št. N. Hýroša, historika starého Liptova. V tomto doklade sa kráľ Karol Róbert zmieňuje aj o Korytnici, ktorá nie je viac majetkom Ružomberka (totiž nemeckých „hostí“), ale nového hradu Likavy, ktorý bol vtedy v dedičnom vlastníctve magistra Doncha. V listine sú uvádzané dva kyslé pramene. Korytnica sa ďalej spomína ešte v roku 1364 v Metales possessionis Rewcza de Lyptow ako súčasť hradného panstva Likavy. Keď sa majiteľmi KORITNICKEJ (najsťôr Medokýšnej) DOLINY stali páni z Likavského hradu, postavili už v 14. storočí pri korytnických kyselkách zrubu pre valachov a dom pre panského dozorca. V roku 1504 dostáva Korytnica nového majiteľa, a to zemepána Likavského hradu Štefana Zápoľského, ktorý vlastnil toto panstvo do roku 1531. Zápoľský sa zaslúžil o zveladenie Korytnice tým, že dal upraviť tri minerálne pramene, ktoré sa nazývali: Kyslá, Medokýš a Smerdliavka. Bezpečne vieme, že sa korytnická kyselka používala na pitnú liečbu už v 16. storočí. V protokole z roku 1541 nachádzame záznam, že felčiar z Nemeckej Lupče (dnes Partizánske) Gregor Schwalb „zbavil jest vnitrnich bolestí“, totiž vyliečil mešťana Andreja Hannu zo žalúdočných ťažkostí pomocou kyslej vody z Korytnice.

Jednotlivé pramene v Korytnici dostali mená Jozef, Žofia, Vojtech pravdepodobne podľa vzácnych návštev, ktoré navštívili Korytnicu. V období prefektúry Františka Viznera mal podľa jeho výkazu z 31. decembra 1799 už lesný dozorca v Korytnici Ján Bukový postavený drevený dom a medzi jeho povinnosťami patrilo ochraňovať a udržiavať v poriadku štyri liečivé pramene, opatrovať hosťovský dom a vpúšťať do „kúpeľnej jamy - piscíny“ návštevníkov za poplatok 2 denáre, ktoré odvádzal do pokladnice erárneho panstva.

Novodobými zakladateľmi Korytnice ako liečebného miesta možno označiť stoličného lekára MUDr. Pavla Hoffmanna a jeho vtedy praktizujúceho priateľa MUDr. Gerharta Flittnera, neskoršieho Hoffmannovho nástupcu, ktorí v polovici 19. storočia začali s propagáciou Korytnice ako vynikajúceho liečebného strediska. O minerálnej vode sa MUDr. Hoffmann a Flittner vyjadrili, vzhľadom na jej liečivé účinky, že patrí k najúčinnjším prameňom v celej monarchii. Voda sa pila, ale jej liečivé účinky bolo možné využiť aj kúpeľmi. Chýr o dobrých účinkoch postupne prerastal hranice Liptova a vábil sem chorých a hostí. V tom období vytekal horný prameň zo zeme približne 60 krokov od pravého brehu potoka, ktorý pretekal dolinou. Bol veľmi silný a zo zeme vyvieral s bublaním a šumom. Voda bola príjemnej kyslstej chuti, železitého zápachu a mliečnej farby, často zakalená. V samotnom prameni, ale aj v kanáli, ktorým pretekala, sa tvorili usadeniny. Stredný prameň vyvieral 15 krokov od pravého brehu potoka. Voda bola priehľadná ako krištál, zapáchala po železe a mala nepríjemnú príchuť. Dolný prameň sa nachádzal 12 krokov od pravého brehu potoka. V roku 1853 vykonalo lekárske kolégium Lekárskej univerzity vo Viedni chemickú analýzu vody, ktorou dokázala ich vysokú účinnosť pri liečbe chorôb tráviaceho ústrojenstva.

Dňa 19. januára 1898 maďarský minister poľnohospodárstva vyhovie žiadosti, ktorú podal Dr. Jozef Ormay, majiteľ Korytnice, a vyhlasuje pramene Žofiu, Franca Jozefa, Ilku a Belu, nachádzajúce sa v kúpeľoch Korytnica, za prísne chránenú oblasť.

Značne vzrástol aj export minerálnej vody do zahraničia, najmä do USA a hlavne do New Yorku. V roku 1905 vyviezli len do Spojených štátov amerických 60 000 fliaš. Korytnická liečivá voda sa predávala na území celého Slovenska, bolo ju možné kúpiť vo väčšine lekární krajiny. Od 1. mája do 26. augusta 1909 zavítalo do Korytnice 3 343 pacientov a hostí a pár desiatok ich prišlo aj v septembri. Takúto návštevnosť nemali ani väčšie kúpele na Slovensku.

Kúpele kúpila v roku 1921 nová akciová spoločnosť na čele s Dr. Ivanom Stodolom, ktorej sa podarilo nielen opraviť staré, ale postaviť aj nové kúpeľné objekty a postupne zvýšiť počet návštevníkov. V tomto období vítal návštevníkov kúpeľov nápis na vstupnej bráne v latinčine a slovenčine: „AERGOTIS SALUTEM – SANIS LAETITIAM“, t. j. „Chorým zdravie – zdravým veselosť“. Dávali sa tu uhličité kúpele a pitná liečba a liečili sa najmä choroby tráviacich ústrojov, močových ciest, ženské choroby, žlčové kamienky a cukrovka. Kyselka sa plnila do fliaš a distribuovala ako známa liečivá voda Korytnica.

Korytnická minerálna voda získala už v r. 1873 zlatú medailu na svetovej výstave vo Viedni a v r. 1904 striebornú medailu v Saint Luis v USA.

Zdroje:

Kronika obce Liptovská Osada

Štátny oblastný archív v Banskej Bystrici

Odborné publikácie

- 03.5 Opis vlastností alebo kvalitatívnych znakov výrobku, ktoré sú dané príslušným zemepisným prostredím:

KORYTNICA je prírodná liečivá, slabo mineralizovaná, síranovo-hydrogenuhličitanová, vápenato-horečnatá uhličitá voda, železnatá, studená, hypotonická. Používa sa pri chorobách tráviaceho ústrojenstva, chorobách žliaz s vnútorným vylučovaním, premeny látok a výživy a pri málokrvnosti z nedostatku železa.

Minerálna voda Korytnica má najnižší obsah soli zo všetkých minerálnych vôd na Slovensku. Obsah NaCl v tejto minerálnej vode je niekoľko stonásobne, ba až tisíc násobne nižší ako v ostatných minerálnych vodách na Slovensku.

Záujmové územie je zaradené do hydrogeologickej štruktúry – hydrogeologický masív s krasovo-puklinovou priepustnosťou (jadrové pohorie – mezozoikum a paleozoikum). Hydrogeologická štruktúra prírodnej minerálnej vody v Korytnici patrí medzi otvorené štruktúry s infiltračnou, akumuláčnou a výverovou oblasťou.

Infiltrovaná voda, zostúpená do veľkých hĺbok a pretláčaná do priepustnejších polôh granitoidných hornín kryštalinika, lúžňanského súvrstvia a verfenských vrstiev obalovej jednotky vzhľadom na ich hrúbku, charakter sedimentov a za spoluúčasti hlbinného oxidu uhličitého, má možnosť mineralizovať sa. Formovanie chemického zloženia podzemnej vody v transportno-akumulačnej oblasti sa dokončuje v miestach so zníženou priepustnosťou, ale najmä na báze priepustných hornín, kde sa prvá fáza procesu tvorby prírodnej minerálnej vody končí.

Druhá fáza procesu tvorby prírodnej minerálnej vody pokračuje v podstate až vo výverovej oblasti, kde formovanie chemického zloženia podzemnej vody pokračuje v dolomitoch obalovej jednotky (spodný trias) s polohami sadrovca a anhydritu. Zlomami najmä hlbšieho založenia sa privádza oxid uhličitý, ktorý umožňuje vyššiu rozpúšťaciu schopnosť vody a podmieňuje výstup vody po zlomoch smerom na povrch. Vzhľadom na geologicko-tektonické a hydrogeologické pomery lokality, reálne možnosti dodržiavania ochranných opatrení a v dôsledku špecifického charakteru hydrogeologickej štruktúry je stotožnené plošné vymedzenie infiltračnej a transportno-akumulačnej oblasti. Infiltračnou oblasťou sú granodiority prašivského typu masívu Prašivá. Na základe poznatkov o stavbe skúmanej juhovýchodnej časti Nízkych Tatier sa za transportno-akumulačnú oblasť prírodnej minerálnej vody v Liptovskej Osade považuje územie hydrogeologickej štruktúry, ktoré je budované obalovou jednotkou pozostávajúcou z verfenských vrstiev a lúžňanského súvrstvia (spodný trias). Výverová oblasť prírodnej minerálnej vody v Korytnici je poloodkrytá. Kolektor prírodnej minerálnej vody nevystupuje na povrch, ale je zakrytý pokryvnými

sedimentmi malých hrúbok. Výstup vody je z druhotných akumulácií týchto pokravných sedimentov predisponovaný zlomami.

Základným procesom tvorby chemického zloženia podzemných vôd vzhľadom na mineralogicko-petrografické zloženie prítomných hornín je rozpúšťanie karbonátov a síranov vo verfénskych bridliciach, hydrolytický rozklad silikátov (kremencové súvrstvie, granitoidné horniny) a iónovymenné reakcie viazané na pelitické komponenty verfénskych bridlíc. Z hydrogeochemického hľadiska najväčšie zastúpenie má základný, nevýrazný Ca-SO₄ typ vody.

03.6 Opis spôsobu získavania, prípadne opis originálnych, nemenných miestnych spôsobov jeho získania:

Komplikovaná geologická a tektonická stavba a ňou podmienené hydrogeologické pomery vytvorili vhodné podmienky na tvorbu a výstup minerálnych vôd v Liptovskej Osade. Prírodné liečivé zdroje využívané v Liptovskej Osade, Korytnica-kúpele sa viažu na horninové komplexy kryštalinika a prírodný liečivý zdroj v Liptovskej Osade sa viaže na horninové komplexy mezozoika.

Výverová oblasť je poloodkrytá a kolektor podzemnej vody nevystupuje na povrch, ale je zakrytý pokravnými sedimentmi malých hrúbok. Záchyt vody je z druhotných akumulácií týchto pokravných sedimentov predisponovaný zlomami. Z hydraulického hľadiska ide o hydrogeologickú štruktúru s napätou artézskou hladinou podzemnej vody s pozitívnou výtlačnou výškou.

Základným procesom tvorby chemického zloženia vody prírodného liečivého zdroja vzhľadom na mineralogicko-petrografické zloženie horninového prostredia je rozpúšťanie karbonátov, sadrovca, resp. anhydritu a iónovymenné procesy. Z Palmerových charakteristík vyplýva, že formovanie chemického zloženia vody prebieha v dolomitoch a v súvrství keuperu krížňanského príkrovu. Vyššie koncentrácie stroncia sú pravdepodobne výsledkom styku vody so sadrovconosným keuperom, kde je stroncium prítomné vo forme celestínu.

Podzemné vody zo západnej strany nepritekajú do výverovej oblasti prírodných liečivých zdrojov v Liptovskej Osade, Korytnica-kúpele. Prúdia sem vody z kryštallického masívu Prašivej, ktorý je vzhľadom na výverovú oblasť vyzdvihnutý. Priečna zlomová línia severozápadno-juhovýchodného smeru je hranicou dvoch už uvedených samostatných hydrogeologických štruktúr prírodného liečivého zdroja v Liptovskej Osade a je hydrogeologickou bariérou pre prírodné liečivé zdroje v Liptovskej Osade, Korytnica-kúpele. Na základe stanovenia izotopového zloženia kyslíka bola určená nadmorská výška infiltračnej oblasti 764 m n. m. Infiltračná oblasť vody prírodného liečivého zdroja je budovaná strednotriasovými dolomitmi.

Prírodná minerálna a liečivá voda Korytnica sa upravuje a získava oddel'ovaním zlúčenín železa a mangánu uskutočňovaného prostredníctvom vzduchu obohateného o ozón s následnou filtráciou a reintrodukciou oxidu uhličitého.

Opísaný produkt sa plní do hygienicky bezchybného spotrebiteľského balenia takým technologickým postupom, ktorý vylučuje jeho akúkoľvek kontamináciu cudzorodými prvkami alebo látkami, nakoľko ide o uzavretý okruh medzi odberným miestom vody a jej plnením do spotrebiteľského balenia.

Výrobca korytnickej prírodnej minerálnej a liečivej vody v súlade s touto špecifikáciou má právo pri označovaní výrobku, jeho prezentácii a iných aktivitách používať označenie „KORYTNICA“. Na etiketách označujúcich výrobok musí byť toto označenie primeraným spôsobom zvýraznené.

03.7 Orgán zabezpečujúci kontrolu dodržiavania špecifikácie:

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
Inšpektorát kúpeľov a žriediel
Limbová 2
837 52 Bratislava
Slovenská republika

04 Názov a sídlo prevádzky:

EURO – MINERÁL, a.s.
034 75 Korytnica 669
Slovenská republika

05 Zástupca:

JUDr. Slavomír Moško, advokát
Advokátska kancelária
HMG & PARTNERS, s.r.o.
Štefanovičova 12
811 04 Bratislava
Slovenská republika

Koniec dokumentu